

In samenwerking met ForFarmers Hendrix belicht Veeteelt de mogelijkheden om gehalten in de melk gedurende de zomerperiode ook bij weidegang op peil te houden.

Zodra er genoeg gras staat, laat Geert Stevens uit Holten (Ov.) zijn koeien naar buiten. Hij kan er haast niet op wachten. 'Het is gewoon een mooi gezicht en ik vind het management rondom weidegang leuk', zegt de veehouder. Hij voegt er meteen aan toe: 'Het belangrijkste is voor mij dat weidegang financieel aantrekkelijk is. Door te beweiden heb ik lagere voerkosten en minder loonwerkkosten. En de weidepremie van FrieslandCampina is ook mooi meegenomen.'

Succesvol weiden een vak apart

Voerleverancier ForFarmers Hendrix bevestigt dat weidegang economisch gezien een interessant voersysteem kan zijn. Maar succesvol weiden is een vak apart, stellen specialist weidegang Gerrit Bossink en productmanager rundvee Robert Meijer. Dat is te zien aan het jaarlijkse patroon van onder andere het eiwitgehalte in de melk. Op veel bedrijven zakt het eiwitgehalte in het voorjaar en tijdens de zomer. Voor een groot deel komt dit door de wisselende samenstelling en voederwaarde van weidegras. In figuur 1 staan de uitslagen van de Vers Gras Monitor van ForFarmers Hendrix over 2014.

Met de juiste aanpak kunnen weidebedrijven het eiwit in de tank op peil houden, stelt Meijer. Dat begint al in het vroege voorjaar. 'Het jonge gras bevat minder structuur en relatief veel onverzadigde vetzuren. Het gevolg is een daling van de pens-pH en het risico op een minder efficiënte penswerking. Dan loopt de vorming van microbieel eiwit terug en dat zie je

Weidespecialist Gerrit Bossink: 'Weiden is meer dan de koeien buiten laten lopen'

Succesvol weiden en eiwit in de tank

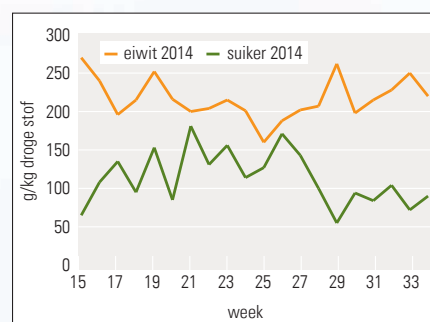
De samenstelling van weidegras verandert continu. Hoe houd je dan toch het hele jaar de vet- en eiwitproductie op peil? Het is een kwestie van op het juiste moment de juiste maatregelen nemen, zo zegt melkveehouder Geert Stevens. Succesvol weiden begint met een goed plan, aldus zijn voerleverancier.

vaak terug in het melkeiwitgehalte.' Bossink: 'Als je in jong gras inschaart, is bijsturen met extra structuur een oplossing. Wij adviseren vaak de kuilen van juni en juli hiervoor te gebruiken. Dat zomergras heeft niet de hoogste voederwaarde, maar is wel smakelijk en heeft meer structuur dan het voorjaarsgras.'

Weiden in lang gras

Stevens kiest voor een iets andere aanpak. De veehouder voorkomt het structuurprobleem door altijd te weiden in lang gras van ongeveer 20 centimeter. Hij past stripgrazing toe. Elk dag verzet hij de draad, zodat zijn koeien een nieuwe strook van circa een halve hectare krijgen. 'Met stripgrazing heb je minder beweidingsverliezen door vertrapping. En doordat het gras steeds na een dag kan herstellen, heb ik een hogere opbrengst per hectare.' In het seizoen gaat hij wekelijks met de hoogtemeter door zijn percelen. 'Daardoor weet ik wat er staat en kan ik beter inschatten wat de beste volgorde is voor beweiden en maaien.'

Weidegras is de basis voor het zomerrant-

Figuur 1 – Uitslagen van de Vers Gras Monitor van ForFarmers Hendrix over groeiseizoen 2014

soen (zie kader). Op stal, 's nachts, vult hij aan met voorjaarskuilgras (2 kilo droge stof) en mais (5 kilo droge stof). In de krachtvoerbox verstrekt hij naast een productiebok een extra eiwitaanvulling. Sturen doet hij met kuilgras. 'Als de opname in de wei terugloopt, geef ik extra kuilgras.'

Stevens legt een aparte kuil aan voor gebruik in het begin van de zomer. 'Zo gauw ik een blok van 6 hectare heb waarop drie ton droge stof staat, ga ik maaien. Daar-

Rantsoen in weideseizoen bij Geert Stevens

Geert Stevens melkt ruim 100 koeien met een gemiddelde productie van 8500 liter, 4,50 procent vet en 3,60 procent eiwit. Hij beschikt over in totaal 34 hectare, waarvan 29 hectare grasland en past stripgrazen toe in de zomer. Het rantsoen bestaat in het weideseizoen uit:

- Weidegras: 8 tot 9 kilogram droge stof

(bij overdag weiden van de koeien).

- In de stal: 2 kg droge stof graskuil en 5 kg droge stof mais (extra kuilgras bij lagere grasgroei).
- 0,5 kg eiwitbrot in de krachtvoerbox (Supplementbrot Magnifiek).
- Productiebrot (Optimabrot Perfect).

van maak ik een aparte kuil, die maak ik open als de hoeveelheid en de voedervalue van het weidegras minder worden. De vroege voorjaarskuil past prima bij het relatief lange weidegras.' Bijkomend voordeel: in het najaar heeft Stevens de kuilplaat weer vrij voor een tweede kuil. 'Ik streef ernaar gras zo snel mogelijk om te zetten in melk.'

Eiwit bovengemiddeld

Met deze aanpak weet Stevens het eiwitgehalte in de melk lang op een hoog peil te houden. Waar landelijk gezien het eiwitgehalte vanaf maart onderuitgaat, blijft de melk-

veehouder tot juni ver boven het gemiddelde.

Bij Stevens zakt het eiwit in de melk pas in de hete maanden juli en augustus. Niet verwonderlijk, in deze periode hebben veel bedrijven moeite om de productie vast te houden, zegt Robert Meijer van ForFarmers Hendrix. Pensverzekering door hittestress ligt op de loer. Hij adviseert bedrijven met weidegang om het rantsoen aan te passen en een buffer te verstrekken zoals Univit Buffer of RumiBuffer. 'Als het echt warm wordt, vanaf een graad of 25 à 30, adviseren wij om het weideritme aan te passen.

Weidegangspecialist Gerrit Bossink en productmanager rundvee Robert Meijer zien volop kansen om een eiwitdip bij weidegang te voorkomen

Bijvoorbeeld door de dieren 's middags een paar uur binnen te houden. Van nature grazen koeien het meest in de avond en vroege ochtend.'

Najaarsgras beter benutten

In een langdurige warme en droge periode, waarbij de grasgroei terugloopt, kiest Stevens ervoor zijn koeien een paar weken dag en nacht binnen te houden. Zo geeft hij zijn vee beschutting en zijn grasland rust. 'Als de grasgroei weer hersteld is, begin ik opnieuw met weiden.'

De veehouder ziet de tijdelijke dip in de zomermaanden niet als een groot probleem. 'Ik raak niet in paniek als de koeien even naar 3,45 procent eiwit gaan of de bsk onder de 40 zakt.'

Hij ziet voor de maanden na de hete periode meer verbeterpunten. Samen met zijn adviseur van ForFarmers Hendrix heeft hij een plan gemaakt om het gras in de nazomer en de herfst beter te benutten. 'We gaan de bemesting beter spreiden. Afgelopen jaar merkte ik dat ik iets te royaal had bemest na de eerste snede. Je zag verderop in de zomer dat het gras daardoor bij 18, 19 centimeter al ging liggen. Ik wil dit jaar meer stikstof overhouden voor de nazomer.'

Weidespecialist Gerrit Bossink: 'Als je de grasgroei in het najaar goed wilt benutten, dan moet je 15 kilo stikstofruimte overhebben in augustus. Na een droge periode is het goed om het gewas nog een zetje te geven, om de groei er weer in te krijgen en om roest te voorkomen. En een meststof met natrium verbetert de smakelijkheid. Beweiden is meer dan je koeien naar buiten sturen. Je hebt een plan nodig. Succesvol beweiden is een vak.'

In het seizoen gaat veehouder Geert Stevens wekelijks met de grashoogtemeter rond